

Best practices -
Circulaire economie
in de regio Utrecht

Juli 2016

Circulair bouwen en slopen

Gemeente Utrecht

CO2 arm asfalt pilots. In de komende twee jaar worden pilots gestart voor het gebruik van CO2 arm asfalt bij nieuw aan te leggen wegen. Een lagere milieubelasting kan worden bereikt door asfalt op een lagere temperatuur te vervaardigen (Laag Energie Asfalt Beton (LEAB)), asfalt met een hoger percentage gerecycled asfalt toepassen, asfalt met vervangers van bitumen (het meest vervuilende bestandsdeel van asfalt; teer) of het afnemen van asfalt bij een energiezuinige asfaltcentrale.

www.utrecht.nl

Koninklijke BAM Groep, gevestigd in Bunnik, is een succesvolle Europese bouwgroep, die werkmaatschappijen verenigt in de twee business lines Bouw en vastgoed en Infra, en op het gebied van publiekprivate samenwerking. Duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen is voor Bam van het grootste belang, omdat ze leiden tot meer transparantie en innovatie en de mogelijkheid bieden de stakeholders in alle fasen van de levenscyclus van een bouwproject samen te brengen.

www.bam.com/nl

Sustainer Homes ontwerpt en bouwt duurzame woningen, vakantiehuizen en kantoren op basis van modulaire houtskeletbouw, gerecyclede en herbruikbare materialen.

sustainerhomes.nl

Bouwmarktplaats.nl faciliteert de handel van bouwmaterialen tussen sloop en nieuwbouwprojecten. Dit doen ze in samenwerking met ketenpartners uit de bou. Zo bouwen ze aan een marktplaats die voor en door de professionele markt is ontwikkeld.

www.bouwmarktplaats.nl

Veel vastgoed staat op de verkeerde plek, of is functioneel volledig verouderd. De sloopopgaves gaan een enorme materiaalstroom opleveren. Op dit moment worden nog weinig bouwcomponenten hergebruikt, omdat er veel knelpunten in het ontwikkel- en bouwproces zijn. Ombouw wil actief bijdragen om hier verbetering in te brengen.

deombouw.nl

Fablab Amersfoort is een bottom up grassroots Fablab. Vier kunstenaars hebben besloten niet langer te wachten op subsidies en gewoon zelf een Fablab in Amersfoort op te zetten. We hebben vooral zelfbouw en open source machines. We zijn één van de eerste Fablabs waarbij alle machines via open source software aan te sturen is. De focus in FabLab Amersfoort ligt op hergebruik en duurzaamheid.

fablabamersfoort.nl/nl

Ingenieursbureau Repurpose, gevestigd in het Utrecht Science Park, heeft zich gespecialiseerd in advies en begeleiding bij circulair slopen, circulair bouwen en circulair aanbesteden. Hun inzet resulteert in kostenbesparingen door bouwmaterialen te hergebruiken of via doorverkoop aan de markt, en realisatie van onderscheidend vastgoed.

www.repurpose.nl

Circulaire betonpuin Kobaltweg Utrecht. Unieke pilot van hergebruik van grondstoffen op dezelfde locatie, door bedrijven die alle gevestigd zijn op het bedrijventerrein Lage Weide, met hulp van NV OMU.

www.nvomu.nl

Duurzame sloop van 2 oude locaties Meander Ziekenhuis Amersfoort als pilot van de Green Deal Cirkelstad, met toepassing van BREEAM-NL certificering. Hergebruik van sloopmaterialen in de gebouwen die nieuw op dezelfde locatie herrijzen.

www.sloopelisabeth.nl

GEEN AFVAL, GEEN UITVAL

Green Deal Cirkelstad: de inzet is om duurzaam te slopen en de gesloopte materialen zo hoogwaardig mogelijk terug te brengen in de kringloop van de bouw. De ondertekenaars van deze Green Deal, waaronder de gemeentes Amersfoort en Utrecht, hebben toegezegd deze inzet te steunen. De notitie 'Green Deal Cirkelstad - Een verantwoorde business case voor duurzaam slopen' van het Utrecht Sustainability Institute (USI) legt de basis voor de Green Deal Cirkelstad.

www.cirkelstad.nl

Het Hof wordt een proeftuin voor de circulaire economie in Utrecht, zelfbouw architectuur, collectiviteit en tijdelijke stedenbouw. Een plek voor startende innovatieve ondernemers in de creatieve maakindustrie - van ambachten tot aan gebruik van nieuwe technologie in 3D, productdesign, appontwikkelaars, ontwerpers tot vooruitstrevende bedrijven uit de bouwsector die zich allen spiegelen aan de principes van de circulaire economie. Het Hof van Cartesius wordt jouw groene buitenwerkplek in de Vlampijpstraat: direct naast station Zuilen en op 5 minuten fietsen van het centrum.

hofvancartesius.com/nl

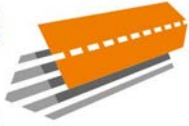

Altrecht Talent, Stichting GIDS en Wijkbedrijf Utrecht hebben sinds 1 januari 2015 hun krachten gebundeld in stichting WIJ 3.0. WIJ 3.0 richt zich op dagbesteding, de toeleiding naar werk en onderwijs, trainingen en coaching. Dit aanbod is er voor mensen die vanwege verstandelijke, lichamelijke, psychische en/of sociale problemen moeite hebben met een actieve deelname aan de samenleving.

wij30.nl

Plastic Road

een KWS concept

KWS, gevestigd in Vianen, is marktleider in de wegenbouw van Nederland. De PlasticRoad bestaat voor 100% uit gerecycled materiaal. De constructie is licht van gewicht en vormt een duurzaam alternatief voor de traditionele weg. Wegen gaan drie keer langer mee. In de holle constructie is ruimte voor kabels, leidingen en regenwater.

www.kws.nl/nl/innovaties/plasticroad

UCo is een werkcommunity in het centrum van Utrecht waar ondernemers en MKB bouwen aan een duurzame samenleving. Vooruitstrevende duurzame ondernemers in een monumentale treinloods in het centrum van Utrecht. Samen ondernemen, leren, projecten ontwikkelen en een gemeenschap bouwen. Met internationale allure en lokale betrokkenheid. Dat is wat UCo is.

utrechtco.nl

'De Mobile Fabriek zet in gebieden die getroffen zijn door natuurgeweld, puin om in kleine betonnen legostenen voor de bouw van aardbevingsbestendige huizen. Bouwpuin is wereldwijd en in volume een van de grote ecologische vervuilers. Het gruis vernielt het milieu en is een gevaar voor de gezondheid van de mensen die in hun woongebied slachtoffer zijn van een oorlog of een natuurramp als een aardbeving. Deze mobiel inzetbare innovatie zet dit probleem om in een duurzame woonvoorziening op plaatsen waar deze het meest nodig is.

themobilefactory.org/nl en www.gumey.nl

Circulair (her)inrichten van interieurs van gebouwen

Het Groene Huis. Een spiksplinternieuw onderkomen van het CNME en het bezoekerscentrum vol informatie over Landgoed Schothorst en de natuur in en om Amersfoort. Het Groene Huis functioneert ook als clubhuis van allerlei groene verenigingen, en als werk- en ontmoetingsplek voor mensen die iets willen doen met groen.

www.hetgroenehuisamersfoort.nl

In de Green Deal Circulair Inkopen (GDCI) spreken inmiddels circa 28 publieke en private partijen (o.a. gemeente en Provincie Utrecht, a.s.r., gemeente Amersfoort, RHDHV) met elkaar af de circulaire economie aan te jagen middels hun inkoopbeleid. Doel van deze Green Deal is de levenscyclus van producten te sluiten, door ze te hergebruiken, herbestemmen of te recyclen. De initiatiefnemers zorgen ervoor dat de opgedane kennis breed beschikbaar wordt gemaakt ter bevordering van circulair inkopen in Nederland.

www.mvonderland.nl/green-deal-circulair-inkopen/green-deal

Circulair inkopen leidt tot duurzaam kantoor en CO2-reductie ProRail. De inrichting van de nieuwe Verkeersleidingspost Utrecht, een pilot in de Green Deal Circulair Inkopen, is voor een flink deel circulair ingekocht (o.a. de vloerbedekking).

www.duurzaamgebouwd.nl/circulaire-economie/20141031-circulair-inkopen-leidt-tot-duurzaam-kantoor-en-co2-reductie-prorail

Gispen

Gispen is een inrichter van woon-, werk-, zorg- en onderwijsruimten in Culemborg. Ze creëren optimale omgevingen die een positieve invloed hebben op mensen. Bij het ontwerp van onze producten zijn levenscyclus en hergebruik altijd een uitgangspunt. Deze bepalen de manier waarop ze worden geproduceerd en uiteindelijk weer kunnen worden gerecycled.

www.gispen.com/nl

DESKO
kantoorinrichters van de toekomst!

Desko uit Vianen is al jaren bezig met de trend in kantoor- en projectinrichting: Circulair inrichten. Mensen hebben de drang om te vernieuwen, dat is nou eenmaal een cyclus die in alle aspecten van ons leven voorkomt. Desko gunt producten een 2e of zelfs 3e leven.

www.desko.nl

Hoogwaardige verwerking van textiel, matrassen en tapijten

GreenDeal textielrecycling. De doelstelling van deze Green Deal is dat eind 2015 het aandeel textiel in het restafval met 50% is verminderd vergeleken met 2011. Dit betekent dat in 2015 nog maar 4,2 kilogram textiel (op basis van 135 kton textiel in het restafval per jaar), per inwoner per jaar wordt aangetroffen. Vereniging Herwinning Textiel (VHT) te Utrecht is de penvoerder voor deze deal.

www.textielrecycling.nl

SYMPANY
GEEF GOED DOOR

Het Utrechtse Sympany haalt per jaar 20 miljoen kilo textiel op bij straatcontainers en winkeliers. Dit textiel wordt doorverkocht voor hergebruik of geupcycled tot nieuwe kleding; gerecycled textiel wordt gebruikt als grondstof voor bijvoorbeeld isolatiemateriaal.

www.sympany.nl

De Gouden Schaar

Er is geen enkel kledingstuk waar wij geen raad mee weten. Bij de Gouden Schaar in Utrecht kunt u voor alle kledingreparatie terecht. Het motto van de Gouden Schaar is: "Het gaat om de kwaliteit, niet de kwantiteit.

www.goudenschaar.net

RetourMatras heeft op de Nikkelstraat 4 in Lelystad een unieke matrasrecyclinginstallatie opgezet. 100% grondstoffenhergebruik is het streven. RetourMatras garandeert een verantwoorde verwerking en een optimaal milieurendement!

www.retourmatras.nl

MUD JEANS

Mud Jeans in Rhenen is een Nederlands denim merk dat droomt van een wereld zonder afval: stuur de jeans die je niet langer draagt terug, Mud Jeans hergebruikt alle materialen. Teruggestuurde jeans worden geupcycled en vermaakt tot unieke vintage paren of gerecycled tot nieuwe kledingstukken.

www.mudjeans.eu/nl

SNELST GROEIEND BEDRIJF IN INNOVATIEF HERGEBRUIK VAN MATRASSEN!

In Vianen worden materialen waaruit matrassen bestaan gerecycled. Zo dient het PU-schuim, latex en traagschuim als grondstof voor bijvoorbeeld isolatiemateriaal. De vrijkomende stalen veren worden geheel gescheiden, waardoor het direct als staal kan worden hergebruikt bij staalproductie, het textiel wordt hergebruikt of gerecycled.

www.matrasrecyclingeuropa.com

GROENENDIJK
bedrijfskleding | werkt beter

Groenendijk Bedrijfskleding, gevestigd in Woerden, is sinds 1997 totaalleverancier van bedrijfskleding, bedrijfsschoenen en persoonlijke beschermingsmiddelen in de gehele Benelux. Groenendijk Bedrijfskleding won vorige maand bij de Corporate Fashion Award onder andere de duurzaamheidsprijs met ons From Scratch Circular lijn.

www.groenendijkbedrijfskleding.nl

Nederlanders zijn liefhebbers van spijkerbroeken. Leonie en Lois, een Utrechts merk, gaat de spijkerbroeken die afgedankt worden hergebruiken voor andere producten. Dat heeft geleid tot de mobile fabriek 'Spijkerbrij' waar het hele proces van hergebruiken publiekelijk wordt getoond.

www.leonienlois.nl

Het Utrechtse I-Did Slow fashion movement gelooft in een sociale en circulaire samenleving. Een samenleving waar producten en grondstoffen niet worden weggegooid, maar worden hergebruikt en gemaakt onder sociale omstandigheden. Waar iedereen zijn bijdrage levert om de cirkel draaiende te houden en waar niemand wordt buitengesloten. Daarom herwaardeert i-did textiele grondstoffen en arbeidspotentieel: onze producten bestaan uit kapotte kleding en textiel van consumenten en bedrijven en worden gemaakt door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

www.i-did.nl

De Kledingbibliotheek 2.0 is een Utrechts netwerk en platform dat zich inzet om de veranderingen in de samenleving te verbinden. Wij willen anderen inspireren om een idee uit te werken en te beginnen met ondernemen. Kledingbibliotheek 2.0 zet zich in om deze ideeën in start-ups of organisaties te begeleiden, te verbinden, in beeld te brengen en zo samen de wereld een beetje mooier te maken.

www.dekledingbibliotheek.nl

Circulaire bedrijvigheid rond hoogwaardig hergebruik van grofvuilstromen

De regelgeving rondom materiaalinzameling en –verwerking wordt strenger en uw onderneming of gemeente wordt zelf verantwoordelijk voor de regie en uitvoering hiervan. Het Utrechtse initiatief CASPAR is een online-programma voor de regie, optimalisatie en innovatie van uw materiaalbeleid. Hiermee bent u in staat om de actuele status van uw grondstoffen in de hergebruikketen te bekijken, uw beleid te monitoren en aan te scherpen.

caspar.works/Pages/Default.aspx

Bij Fietspunt in Utrecht kunt u terecht voor gebruikte / tweedehands fietsen. Het team bestaat nu uit 8 vaste medewerkers en dagelijks werken er ook nog eens zo'n 20 tot 25 mensen met de grote afstand tot de arbeidsmarkt aan de recycling van gebruikte fietsen.

www.fietspunt.net

Ongeveer 1,8 miljoen euro betaalde waterbedrijf Vitens uit Utrecht jaarlijks om restproducten van waterzuivering af te voeren. “We kwamen er snel achter dat onze restproducten voor andere sectoren waardevol zijn. Door uitvoerig onderzoek, samen met bijvoorbeeld Wageningen University en RoyalHaskoning DHV, hebben we inmiddels onze bedrijfsvoering aangepast om onze restproducten te kunnen verkopen.”

www.vitens.nl/thuis/Paginas/default.aspx

De stichting, in het leven geroepen door advies- en ingenieursbureau RoyalHaskoningDHV uit Utrecht, wil e-wast tegengaan. Nu worden gebruikte computeronderdelen regelmatig naar het buitenland getransporteerd, waar ze vaak eindigen als e-waste. Dat terwijl afgeschreven ICT-apparatuur van bedrijven juist zeer geschikt is voor hergebruik en recycling.

www.royalhaskoningdhv.com

Hoogwaardige verwerking van biomassa

Danone, gevestigd in Utrecht gaat als producent van verantwoorde voeding verder dan het product alleen. Het proces houdt niet op bij de deur van de fabriek of het kantoor. Verantwoord of duurzaam betekent namelijk ook met zorg en aandacht voor mens en milieu en voor onze omgeving. Danone investeert daarom ook in educatieve projecten en evenementen die een gezonde levensstijl en sport promoten.

www.danone.nl

Fungi Town kweekt in Amersfoort oesterzwammen & shiitake op resten van o.a. koffie en karton uit de stad. De output van de één is de input van de ander. Lokaal, ambachtelijk, en zonder chemische middelen. Het substraat wat overblijft na de oogst gebruiken we voor het maken van Terra Preta Substraat.

www.fungitown.nl

Food for Good is een tuinderij in park transwijk, Kanaleneiland. In deze tuin wordt met wijkbewoners en mensen uit een kwetsbare doelgroep groente, fruit en kruiden verbouwd. Een deel van de oogst gaat naar iedereen die meehelpt. Een ander deel van de oogst gaat naar Resto VanHarte en de rest wordt verkocht. Zo voorzien we de wijk van gezond voedsel. Daarnaast vormt de tuin een groene oase in de wijk waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, een praatje maken of samenwerken.

www.foodforgood.nl

Hoogwaardige verwerking van luiers en incontinentiemateriaal

Nederland genereert jaarlijks 400.000 ton babyluiers. Men schat dat daar nog eenzelfde hoeveelheid bij komt door ouderen en zorginstellingen. Dit is een enorme afvalberg. Anno 2016 verdwijnen alle luiers in Nederland in de verbrandingsoven en dat is zonde. Luiers zijn met hun hoogwaardige papiervezels en ook kunststof een zeer geschikt recyclingproduct. Dit initiatief uit Baarn werkt elke dag hard om 100% luierecyclus voor elkaar te krijgen.

lurierrecyclingnederland.nl

Hoogwaardig gebruik en hoogwaardige verwerking van elektrische en elektronische producten

leapp

Specialist in refurbishment

Leapp geeft in Utecht en Amsterdam producten van Apple een tweede leven. Met behoud van de premium kwaliteit, service en garantie zoals je die van Apple gewend bent, maar dan tegen flinke kortingen. Dat doet Leapp door gebruikte producten te refurbishen. Zo heb jij er opnieuw plezier van. De producten zijn niet alleen goed voor de portemonnee, maar ook voor het milieu.

leapp.nl

Repair-Café Utrecht houdt gratis toegankelijke bijeenkomsten die draaien om (samen) repareren. Op de locatie waar het Repair Café wordt gehouden, is gereedschap en materiaal aanwezig om alle mogelijke reparaties uit te voeren. Op kleding, meubels, elektrische apparaten, fietsen, speelgoed etc. Ook zijn deskundige vrijwilligers aanwezig, met reparatiekennis en – vaardigheden op allerlei terreinen.

rcu001.repaircafe-utrecht.nl

Overige initiatieven

“Doel is om afval steeds beter te scheiden, zodat nóg meer waardevolle grondstoffen uit het restafval kunnen worden hergebruikt.” Dit staat in de Nota Afval is Grondstof 2015-2018 die het college van Utrecht onlangs heeft vastgesteld. Als het om afval scheiden gaat scoort Utrecht van de vier grote steden het hoogst en landelijk gezien bovengemiddeld. N.a.v. de pilot ‘geen vuilniszakken meer’ in de wijk Lunetten wordt het Nieuwe Inzamelen geleidelijk uitgebreid over de hele stad.

www.utrecht.nl/nieuws/artikel/steeds-meer-afval-hergebruikt-als-grondstof

Vernietigen is creëren: Van Scherpenzeel te Utrecht is al 70 jaar gespecialiseerd in de recycling van papier en het vertrouwelijk vernietigen van alle voorkomende producten en materialen. Als enige Nederlandse onderneming is Van Scherpenzeel staat om een volledig circulair kunststof en papier product te leveren.

www.vanscherpenzeel.com

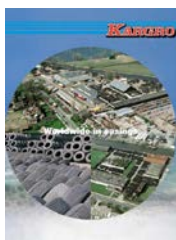
Het Utrechtse Hoog Catharijne is het eerste winkelcentrum met een inleverbak in het winkelgebied. In de inleverbakken kunnen bezoekers kleine afgedankte elektrische apparaten en energiezuinige lampen (e-waste) inleveren, zonder een winkel te bezoeken. Wecycle organiseert de inzameling en recycling van e-waste.

www.wecycle.nl

100 dagen, met 100-en gezinnen, 100% afvalvrij. Gaat dat lukken? Honderden gezinnen in het werkgebied van afvalverwerkingsbedrijf Rova (o.a. Amersfoort) gingen de uitdaging aan om gedurende 100 dagen geen afval te produceren. Gemiddeld gooit elke Nederlander per jaar ruim tweehonderd kilo restafval weg. Uit het project blijkt dat je dit kan reduceren tot 23 kilo per persoon per jaar. Dit project is mede opgezet door de Universiteit Utrecht.

www.100-100-100.nl

Bij Rimal, onderdeel van het in Montfoort gevestigde Kargro, worden jaarlijks 35.000 vrachtwagenbanden verwerkt tot rubbergranulaten en -poeders die als grondstof dienen voor tal van industriële toepassingen. Denk aan de productie van frictiematerialen, automatten, banden, schoenzolen of asfalt en sportvloeren en als infill in kunstgras.

www.kargro.nl

Rabobank ziet circulair ondernemen als hét ondernemen van de toekomst en ontwikkelde daarom voor haar klanten de Rabobank Circular Economy Challenge met een aantal partners. Negen klanten uit de sectoren food & agri en automotive zijn de uitdaging aangegaan om een jaar lang vraagstukken van de huidige lineaire economie om te zetten in business kansen gebaseerd op circulair denken. De win-win: minder verbruik van grondstoffen, het organiseren van hergebruik van materialen en samenwerking in de keten.

www.rabobank.com/nl/about-rabobank/in-society/sustainability/circular-economy-challenge/index.html